

Do čeho si balíš svačinu?

Věk žáků: 6–10 let

Předměty: vlastivěda, mateřský jazyk

Trvání: 2–3 vyučovací jednotky

Přehled:

Bez (jednorázových) plastových obalů už si dnešek ani nedokážeme představit. Do plastů jsou zabaleny těstoviny, sladkosti, ale i ovoce a zelenina. Vypadá to, jako by ani neexistovala jiná možnost. Opravdu?

V tomto materiálu nejdříve žáci zjistí, do čeho si balí svačinu. Z jakého materiálu, z jaké suroviny je obal? Do jakého odpadu ho správně vyhodit? Na co bychom si měli dát pozor u plastových obalů? Nakonec nám svačina sama povypráví, jak přišla k vlastnímu, ekologickému obalu...

Cíle:

- Žáci zkoumají vlastní obalové materiály.
- Trénují přiřazování, nadřazené a podřazené výrazy.
- Žáci si rozšíří znalosti, kam odpadky správně vyhodit.
- Procvičí čtení.
- Získají informace o jiných, udržitelných druzích obalů.

1) Z čeho jsou naše obaly?

Průběh:

Příprava:

Vytiskněte čtyři popisky obalů (sklo, papír/karton, kov, plast) na formát A4.

▪ Varianta 1:

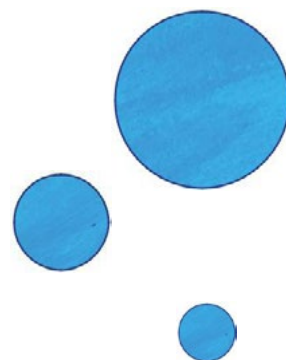
Sami do vyučování přinesete různé obaly (skleněnou lahev, nápojový karton, plechovku od sardinek, obal od sladkostí/chleba, atd.).

▪ Varianta 2:

Vytisknete kartičky s příklady různých potravin a rozstříháte je.

▪ Varianta 3:

Poprosíte žáky, aby přinesli z domu různé obaly.

Návod

Krok 1

Ptejte se žáků, jaké znají obaly. Následně se zeptejte na výrobky, které lze koupit v různých obalech. Např. těstoviny lze koupit v plastu a papírové krabici, olej je k dostání ve skleněné nebo plastové lahvi.

Krok 2

Podle toho, pro jakou jste se rozhodli variantu, teď žáci přiřadí potraviny ke čtyřem druhům obalů.

Reflexe

Co kam patří?

Je vždy úplně jasné, co patří kam?

Jaké známe ještě další dělení? (papír – karton, čiré sklo – barevné sklo, kov: hliníkové plechovky – plechovky z pocínovaného plechu, dřevěné obaly)

Kde najdete informace o třídění odpadu? Informace, podle kterých byste se měli při třídění odpadu řídit, naleznete **přímo na barevných sběrných nádobách**. Na kontejnerech jsou umístěny nálepky, které přesně popisují, co do nich patří a co ne. **O místních podmínkách** systému sběru tříděného odpadu vždy **rozhoduje obec**, proto se všude třídí jiným způsobem. **Na stránkách Jaktridit.cz najdete informace k třídění ve vašem kraji.**

Ostatní odpady – kam s nimi? Mimo odpadů, které lze třídit do barevných kontejnerů, vznikají v domácnostech další odpady, které je důležité třídit. Ať je to z důvodu jejich dalšího využití, nebo k omezení jejich škodlivých účinků na životní prostředí. Systém třídění odpadů je stanoven obecní vyhláškou a tu je nezbytné dodržovat. Konkrétní informace o možnosti odkládání odpadů získáte na obecním či městském úřadě, případně u vstupu do sběrného dvora, pokud je v obci zřízen.

Co patří do žlutého kontejneru?

Tyhle předměty patří do žlutého kontejneru:

Plastové lahve od nápojů:

např. PET lahve

DŮLEŽITÉ: lahve sešlápněte a ohněte do roviny i dno!

Plastové lahve od pracích a čisticích prostředků:

např. od univerzálních čističů, prostředků na mytí nádobí, pracích prostředků, aviváží

Plastové lahvičky od kosmetiky:

např. od šamponu, sprchovacího gelu

Všechny plastové obaly házejte do žlutého kontejneru prosím čisté, beze zbytků. Děkujeme.

Tyhle předměty do žlutého kontejneru nepatří:

Ostatní druhy odpadu z umělé hmoty, např.:

jednorázové rukavice (např. latexové), podlahové materiály (např. laminát), trubky (např. PVC), nafukovací člny, nafukovací matrace, hadice (např. zahradní hadice, hadičky z infuze), plachty, sprchovací závěsy, hračky, domácí spotřebiče, zahradní spotřebiče

Ostatní odpad, např.:

směsný odpad, obaly se zbytky obsahu, obaly z jiných materiálů, např. ze skla, papíru, kovu (ty prosím vyhodte do odpovídajícího kontejneru), nebezpečné látky, např. plechovky od laku se zbytky obsahu (ty prosím doneste na sběrné místo).

Tyto druhy odpadu ztěžují recyklaci, respektive ji znemožňují.

Kontejnery a žluté pytle se silně znečištěným obsahem nebudou vyvezeny.

MATERIÁL „Označení obalů“

sklo

papír/karton

kov

plast

MATERIÁL „Kartičky s příklady“

tuňák

limonáda

mléko

chleba

gumoví medvídci

mouka

minerálka

protlak

II) Svačina má nové šaty

Průběh:

Příprava

Vytiskněte pro každého jeden text na doplňování (pokud je to možné, vytiskněte druhou stránku barevně, aby byly obrázky snadněji rozpoznatelné).

Návod

Krok 1

Upozorněte na název příběhu: „*Nepřipadá vám ten název povědomý? Kterou pohádku vám název připomíná? O co v ní jde?*“

První část buď přečtete nahlas vy, nebo ji nechte číst nahlas žáky nebo ji pro všechny vytiskněte. Druhou část vytiskněte pro každého zvlášť. Děti vyplní mezery s pomocí obrázků.

Reflexe

Proberte s žáky, do čeho si balí svačinu oni. Můžete klást tyto nebo podobné otázky:

Do čeho máš zabalenou svačinu a pít?

Víš, z jakého materiálu je obal? Lze tento obal použít ještě jednou?

V čem jsou si náš příběh a pohádka podobné?

Další otázky / další možnosti:

Jaké potraviny můžeme zabalit do obalů, které lze použít víckrát?

Máte doma dobrou, omyvatelnou krabičku na svačinu a lahev na více použití (ze skla nebo umělé hmoty bez bisfenolu A, označeného BPA)?

Jaké nebalené nebo jinak zabalené potraviny jste si už někdy koupili?

Proč není alobal dobrou, ekologickou alternativou k plastům? (výroba hliníku poškozuje životní prostředí a je velmi náročná na energii). Kde si můžete koupit nebalené nebo jinak zabalené potraviny? (V obchodu, kde používají jiné obaly, přímo u zemědělců na statku, na trzích, ...)

Informační okénko

Víte, že...

10 515 124

obyvatel ČR má možnost třídít odpady tento údaj odpovídá 99% obyvatel

307 127

nádob na třídění odpadů je rozmístěno po celé ČR

96

metrů je průměrná vzdálenost k nejbližšímu místu na tříděný odpad

150 004

tun plastů bylo v roce 2015 využito a recyklováno, což je 68% plastových obalů

Zdroj: <http://jaktridit.cz/>

Supermarkety bez obalů,

nazývané také někdy Zero Waste, byly v minulých letech otevřeny v řadě měst v Rakousku, Německu i Švýcarsku. Informujte se, jestli v ČR existují podobné obchody.

<http://www.bezobalu-ostrava.cz/>

Svačínové boxy na více použití:

Při koupi svačínových boxů dbejte na to, aby byly vhodné na potraviny a do myčky! Umělé hmoty s označením PP a PE jsou vhodné, dnes už ale existují jiné možnosti z bioplastů nebo kovu.

Lahve na více použití:

Hodí se buď dobře uzavíratelné skleněné lahve. Lze doporučit ale i lahve z tvrdého plastu bez bisfenolu A. Bisfenol A (BPA) je složka, obsažená v řadě běžných plastových produktů. Bisfenol A škodí zdraví, proto by ho lahve na pití rozhodně neměly obsahovat!

Označení **BPA free** říká, že v daném produktu nebyl bisfenol použitý, což značí **zdravotní nezávadnost** takového nádobí.

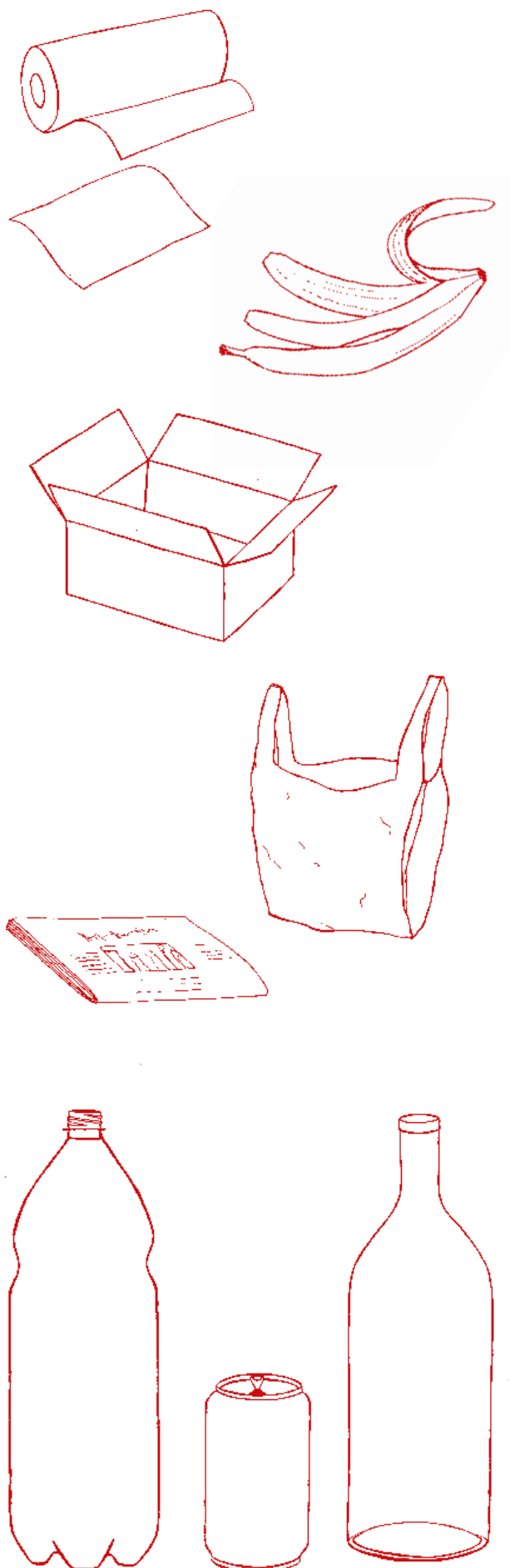
Svačina má nové šaty

Byla jednou jedna svačina

Byla jednou jedna svačina, která se vydala hledat nový obal. Došla do supermarketu, protože věděla, že tam mají spoustu balených potravin.

V supermarketu svačina nejdřív řekla banánu s hnědými pihami: „Ty ale nejsi vůbec zabalený!“ „To je pravda, já žádný obal nepotřebuju, já mám totiž tlustou slupku. Někteří lidé mě přesto balí do plastového sáčku, to ale není vůbec nutné,“ odpověděl banán. Svačina si pomyslela: „Ne, úplně bez obalu nemůžu ven, to bych zamazala batoh.“

Pak se zeptala špagety: „Vy máte ale hezky barevný obal, dá se použít víckrát?“ Špagety odpověděly: „Ne, náš obal je jen pro nás. Až nás někdo sní, přijde obal do odpadkového koše.“ Svačina si pomyslela: „Přála bych si obal, který bude možné použít víckrát. Zaslechla jsem o místě, kde se špagety i jiné potraviny balí jinak než v supermarketu.“

Svačina se vypravila na cestu

Svačina se zvědavě vypravila do obchodu jménem „Bez obalu“. V tomhle obchodě neexistují žádné plastové obaly, které se používají jen jednou. Svačina žasla:

V chladničce stály _____1

a _____2 ve skle. _____3

ležely jen tak v krabici, zakryté pouze papírem. Kolem různých ba-

revných _____4 stála spousta prázdných

_____5, které čekaly na naplnění. Svačina oslovila

růžové a žluté _____6: „Poslyšte, jak vás vlast-

ně přepravují? Nezašpiníte tašky a batohy, když nejste v obalu?“ „My obal teprve

dostaneme,“ odpověděly svačině. Svačina byla celá zvědavá: „A jak ten váš obal

vypadá?“ „To máš různé, někdy náš zabalí do papírových pytlíků, jindy zas do

_____7, někdy i do sklenic.“ Svačina byla překvapená

a chtěla se toho dozvědět ještě víc: „A co se s tím obalem stane pak? Vyhodí se, tak jako

obal od špaget ze supermarketu?“ „Ne, můžeš do něj nasypat zase něco jiného. Lidé,

kteří tady nakupují, si často nosí vlastní obaly a kupují si tady potraviny přímo do nich.“

„Super,“ pomyslela si svačina, „tak to si taky najdu takový pěkný obal!“

